

BEŽIGRAJSKO GOSPODARSTVO

Trgovina na prvem mestu

Pregled uspešnosti poslovanja v devetih mesecih tega leta po posameznih panogah kaže, da je za Bežigradom najpomembnejša trgovina

V zadnji številki našega glasila smo ugodno ocenili bežigradsko gospodarstvo v prvih devetih mesecih leta – pri tem nam je bila za osnovo analiza, ki jo je izdelal oddelček za gospodarstvo, potrdil pa izvršni svet občinske skupščine.

Splošnim ugotovitvam in najpomembnejšim pokazateljem gospodarskih gibanj dodajamo zdaj še pregled poslovanja po posameznih panogah. 34 organizacij združenega dela na področju industrije je ustvarilo 18 odstotkov vsega bežigradskega celotnega prihodka (na drugem mestu za trgovino) ter 28 odstotkov dohodka (bolje od vseh ostalih dejavnosti) z 32 odstotki vseh zaposlenih. Čisti dohodek se je v primerjavi z enakim obdobjem lani povečal za 36 odstotkov in znaša 672 milijonov din. Razveseljivo je, da je akumulacija porasla za 60 odstotkov, od tega neto akumulacija za 37 odstotkov. Pomembna je tudi produktivnost dela: ta še zaostaja za povprečno produktivnostjo bežigradskega gospodarstva, kljub temu da je, merjena z ustvarjenim dohodkom na zaposlenega, porasla za 31 odstotkov. Posebej velja omeniti dve organizaciji združenega dela: Ljubljanske mlekarne tozdr Mlekarne, ki so po celotnem prihodu na prvem mestu, ter Labod tozdr TIP-TOP, ki je prvič po daljšem času posloval brez izgube.

V vodnem gospodarstvu, ki se letos prvič pojavlja kot samostojna dejavnost, imamo le eno organizacijo združenega dela, zato podatkov seveda ni moč primerjati z drugimi dejavnostmi.

MOČNO GRADBENIŠTVO

Zato pa je bilo v gradbeništvu zaposlenih kar 6875 delavcev (29 odstotkov vseh zaposlenih za Bežigradom), ki so po ustvarjenem celotnem prihodu in dohodku pripeljali gradbeništvu na tretje mesto za trgovino in industrijo ter na prvo po ustvarjenem čistem dohodku. Največ je produktivnost v zadnjih devetih mesecih narasla v Astri tozdr Stranske dejavnosti, najmanj pa v IMP tozdr OV. IMP tozdr Elektromontaža in OV. Obnova tozdr Splošne gradnje in Termika tozdr Montaža pa so ustvarili kar 45 odstotkov celotnega prihodka gradbeništvu.

V dejavnosti prometa imamo dve organizaciji združenega dela, pomembnejša je vsekakor Inex Adria Avio promet, ki je naš najmočnejši netrgovinski izvoznik. Res pa je, da primerjava poslovnih rezultatov s Podjetjem za PTT promet tozdr Servis kaže na slabše poslovanje Inex Adrie, saj ustvarja resda 14-krat več celotnega prihodka, vendar le 5-krat več do-

hodka in le dvakrat več čistega dohodka.

25 organizacij združenega dela s področja trgovine je ustvarilo 58 odstotkov vsega celotnega prihodka gospodarstva naše občine ter 28 odstotkov vsega ustvarjenega dohodka – že ta podatek sta dovolj za predstavo o pomembnosti trgovine za Bežigrad. Trgovina je edina dejavnost, v kateri se je število zaposlenih v primerjavi z enakim obdobjem lani znižalo, teže pa je izračunati realne kriterije uspešnosti poslovanja, saj je bila lani trgovina pod močnim vplivom sistemskih sprememb, ki so dokaj znižale primerjalno osnovo.

V GOSTINSTVU NE GRE NAJBOLJE

Pet gostinskih organizacij združenega dela je za 23 odstotkov povečalo obseg realizacije svojih storitev, ob tem pa je gostinska dejavnost edina, kjer so zabeležili padec neto in bruto akumulacije. Število zaposlenih se je povečalo za 21 odstotkov, kljub temu, da so osebni dohodki narasli za 17 odstotkov, so v tej panogi še vedno najnižji v bežigradskem gospodarstvu. Zaskrbljujoče pa je padanje produktivnosti, ki so ga zabeležili le v tej panogi.

Število zaposlenih se v obrti praktično ni spremenilo, prišlo pa je do statusne spremembe, saj se je SOP Črnuče s Tapet-dekorjem in Uslugo združil v enovito delovno organizacijo. Glavna značilnost komunale, kjer sta le dva ozda, so najvišji povprečni osebni dohodki v gospodarstvu – 6194 din, v Soskeski pa znašajo celo 8041 din.

Letos je ob polletju v analizi tudi nova dejavnost, ki zajema finančne, tehnične in poslovne storitve. Med 26 ozdi je na prvem mestu po višini ustvarjenega celotnega prihodka in dohodka Geološki zavod tozdr GRD. Tudi za to dejavnost so v nekaterih delovnih organizacijah značilni nadpovprečno visoki osebni dohodki, v VGP Hidrotehnik tozdr Hidroinženiring kar 9608 din, kar je 60 odstotkov več od lanskega povprečja.

Z referenduma v nekdanjem tozdru Grafika ČGP Delo.

PO REFERENDUMU

V Delu zdaj devet tozdr

Delavci v dveh temeljnih organizacijah združenega dela ČGP Delo so izvedli referendum. V tozdru Časopisi in tozdru Grafika so se namreč odločali o novi samoupravni organiziranosti, o razdelitvi na več tozdr.

Že lani so imenovali komisijo za pripravo nove samoupravne organiziranosti. Osnovno vodilo pri delu komisije je bil zakon o združenem delu, poudarek pa je bil na organiziranju takšnih delovnih organizacij, ki bodo uveljavile čimbolj neposredno samoupravljanje in take družbenoekonomske odnose, ki bodo zagotavljali delavcem večji vpliv na ustvarjanje in razdelitev dohodka. Omogočile naj bi tudi uveljavljanje dohodkovnih odnosov in hitrejši tehnološki razvoj.

Komisija je ugotovila, da v tozdru Grafika in tozdru Časopisi obstajajo deli proizvodnje, v katerih so delavci neposredno povezani z enotnim delovnim procesom, imajo možnost ustvarjati celotni prihodek in

pridobivati dohodek ter tako izpolnjujejo pogoje, da se organizirajo kot samostojne temeljne organizacije. Novo samoupravno organiziranost zagotavlja tudi število delavcev v posameznih delovnih celotah.

Znani so rezultati referenduma v tozdru Grafika, ki bo po novem razdeljen v štiri temeljne organizacije: v tozdr Tisk časopisov in revij, tozdr Grafična priprava, tozdr Knjižni in komercialni tisk in tozdr Grafična dodelava. Glede na novo razdelitev so bili rezultati naslednji: v tozdru Tisk časopisov in revij se je referenduma udeležilo 152 delavcev od 161 zaposlenih, »za« pa je glasovalo 150 delavcev ali 93,17%; v tozdru Grafična priprava je zaposlenih 254 delavcev, od tega jih je glasovalo 236, »za« se jih je odločilo 196 ali 77,17%; v tozdru Knjižni in komercialni tisk je 210 zaposlenih, glasovalo jih je 189, »za« pa jih je bilo 147 ali 70%; najmanj uspešen je bil referendum v tozdru Grafična dodelava, kjer je glasovalo od 309 za-

poslenih 261, od tega pa je bil na 197 (63,76%) glasovnicah obkrožen »za«.

V tozdru Časopisi so glasovali nekaj dni kasneje. Dosedanji tozdr se je po novem razdelil na tozdr Delo, tozdr Edicije Dela, tozdr Novi tednik in Radio Celje, tozdr Maloprodaja in distribucija in tozdr Studio marketing.

Referenduma se je v tozdru Delo in Naši razgledi udeležilo 159 upravičencev (82%), »za« pa jih je glasovalo 151 ali 79%. V tozdru Edicije Dela je glasovalo 42 članov, od tega jih je glasovalo »za« 40 ali 87%. Rezul-

tati v ostalih treh tozdrh so naslednji: Novi tednik in Radio Celje 20 (87%), »za« so glasovali vsi udeleženi; Maloprodaja in distribucija 148 udeleženi, »za« je glasovalo 148 ali 84%; v Studiu marketing so se udeležili glasovanja vsi, »za« pa jih je bilo 19 ali 91%.

Z novo razdelitvijo po tozdrh se vsekakor še ni končal začetni proces. Potrebno bo sprejeti več družbenih dogovorov in samoupravnih sporazumov, ki bodo nove odnose točneje opredelili in uskladili.

D. R.

iz delovnih organizacij

GP BEŽIGRAD

V GP Bežigrad imajo posebno maltarno. Ta je edina v Ljubljani, ki uporablja odpadno karbidno apno. Cena kučnega metra je tako za 40% nižja kot cena malte iz žganega apna. Pa še podatek o zmogljivosti: norma za ročno napravo predvideva, da naredi delavec v 3 urah 1 m³ malte, na maltarni pa napravi v 8 urah 100 m³.

AGROOBNOVA

Agroobnova je praznovala 25-letnico. Ob tej priložnosti so v Festivalni dvorani pripravili proslavo, na kateri so dolgoletnim članom kolektiva podelili priznanja. Po proslavi so imeli tovariško srečanje.

ELMA

V Elmi so pripravili srečanje upokojencev. Zgodaj jutraj so se zbrali v tovarniški menzi, nato pa se odpeljali v Kumrovec. Ogledali so si dom borcev NOB in mladine Jugoslavije, nato pa še atomske toplice v Podčetrtku.

LESNINA

V kranjski poslovalnici Lesnine prodajajo v zadnjem času tudi sodčke, ki jih izdeluje Drveno industrijski kombinat iz Džurdženovca v Slavoniji. Čeprav so sodčki izredno kvalitetni, saj so iz slavonskega hrasta, stane liter prostornine le od 10 do 12 dinarjev.

ASTRA

V Astri imajo že skoraj 15 let blagajno vzajemne pomoči, ki trenutno šteje 369 članov. V prvih devetih mesecih letošnjega leta je imela 540.000 dinarjev prometa z vlogami, pristopnimi vlogami in vračili posojil. Blagajna vzajemne pomoči daje vsem članom manjše brezobrestne kredite za premostitev trenutnih finančnih težav.

Obvestilo bralcem

Zaradi obilice aktualnega gradiva je tokrat rubrika Pisma bralcem odpadla. Vaša pisma bomo spet objavili v prihodnji številki.

PROSLAVA V MLADINSKI KNJIGI – Konec novembra je 1560-članski delovni kolektiv Mladinske knjige praznoval 25-letnico. Ob tej priložnosti je bilo 29 delavcev odlikovanih z zlato Levstikovo značko, ki jo podeljujejo za posebne uspehe pri delu in na področju samoupravljanja. 245 članov kolektiva MK pa je prejelo jubilejne nagrade za 10 do 30-letno delo v tej OZD. Mladinsko knjigo sestavljajo delavci združeni v petih tozdrh in delovni skupnosti skupnih služb; v prvih devetih mesecih leta so ustvarili 847.106.000 din prihodka in tako presegli stopnjo rasti, predvideno v svojem srednjeročnem planu. Na sliki: podelitev priznanj v MK.